METSÄTALOUS

Esimerkiksi konsulttiyritykset ovat selkeästi ilmoittaneet, että he haluavat parhaat opiskelijat. Metsäalan pitäisi toimia samoin. **TOIMINNANJOHTAJA JUHANI KARVONEN, SUOMEN METSÄYHDISTYS**

Metsäteollisuustuotteiden viennin arvo

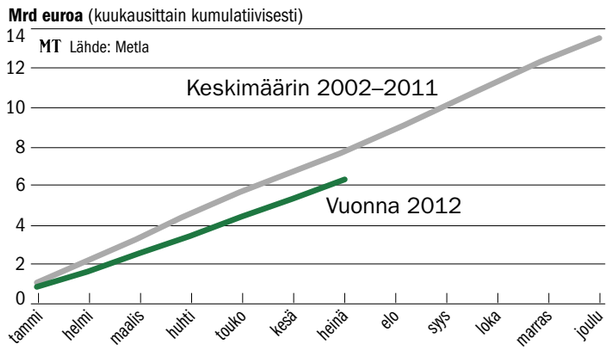

Taantuma syö vientiä

Metsäteollisuuden vienti jäi alkuvuonna viidennestä aiempia vuosia pienemmäksi. Romahdus johtuu paperiviennin vaikeuksista. Sahatavaraa vietiin aiempaa enemmän.

Metsäntutkimuslaitoksen (Metla) mukaan tammi–heinäkuussa Suomesta vietiin metsäteollisuuden tuotteita 6,3 miljardilla eurolla. Viime vuodesta vienti putosi 7 prosenttia.

Paperin vienti taantui kymmeneksellä. Siitä on edelleen ylitarjontaa Euroopassa. Sahatavaravienti sen sijaan veti aiempaa paremmin. Se kasvoi 5 prosenttia.

Kevättalvella metsäteollisuus onnistui kohentamaan hintoja jonkun verran. Metlan mukaan sahatavaran, aikakauslehtipaperin ja hienopaperin hinnat kääntyivät kuitenkin heinäkuussa laskuun.

Sellun tonnihinta hipoi viime vuoden alussa 750:tä euroa. Sen jälkeen lehtisellun hinta romahti 400 euron tuntumaan. Nyt hinta on kivunnut takaisin 500 euron paremmalle puolelle.

Havusellun hinta on pysynyt muutamaa lyhyttä poikkeusta lukuunottamatta lehtisellun hintaa parempana.

MT

Puun tuontihinnat ja kotimaan hankintahinnat
Tammi–heinäkuu vuosina 2011 ja 2012

MT Lähde: Metla	Mänty-tukki	Kuusi-tukki	Koivu-tukki	Mänty-kuitu	Kuusi-kuitu	Koivu-kuitu
	Euroa/m³					
Tuontihinta 1–7/2012	67	63	74	51	48	47
Tuontihinta 1–7/2011	62	59	75	53	50	50
Kotimaan hankinta-hinta 1–7/2012	55	54	46	29	30	30

Puun tuonti väheni

Suomeen tuotiin puuta ulkomailta tammi–heinäkuussa 5,5 miljoonaa kuutiometriä, määrä on 0,9 miljoonaa kuutiometriä pienempi kuin tammi–heinäkuussa viime vuonna, ilmenee Metsäntutkimuslaitoksen (Metla) tilastosta. Puu tuonnin lasku putosi vastaavasti 298 miljoonasta eurosta 259 miljoonaan euroon.

Metlan mukaan kaksikolmasosaa tuontipuusta tuli Venäjältä, Virosta 16 ja Latviasta 15 prosenttia.

Havukuitupuun tuonti väheni tammi–heinäkuussa 1,1 miljoonaan kuutiometriin edellisvuoden 1,5 miljoonasta kuutiometristä. Saha- ja sorvitukkia tuotiin likimain edellisvuoden tahtiin noin 340 000 kuutiometriä. Pyöreän kuitupuun ja kuituhakkeen osuus tuonnista oli noin 90 prosenttia.

Puuta vietiin tammi–heinäkuussa 685 000 kuutiometriä, 17 prosenttia vähemmän kuin viime vuonna vastaavalla jaksolla.

Hakkeen tuontihinta oli tammi–heinäkuussa 45 euroa kuutiometriltä.

MT

Sellun ja paperin hinnat vuoden ajalta

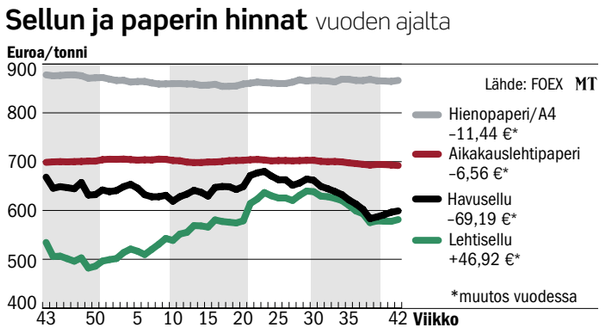

Sellun hinta nousi

Sekä havu- että lehtisellun hinnat ovat sellu- ja paperimarkkinoita seuraavan Foexin mukaan loivassa ylämäessä.

Havusellun hinta nousi viikossa 0,46 prosenttia 599,04 euroon tonnilta. Tähän on johtanut pieni, väliaikaiseksi luonnehdittu piristyminen paperintuotannossa.

Noususuhdanne ei ole Euroopan talouden yllä leijuvista synkistä pilvistä johtuen selkeä.

Lehtisellun indeksihinnaksi muodostui 581,34 euroa tonnilta, jossa kasvua on 0,64 prosenttia. Kysynnän paranemiseen ovat vaikuttaneet pehmopaperien edelleen kasvanut tuotanto ja kasvava hintaero havuselluun.

Euroopan lisäksi myös Yhdysvaltain epävarma taloustilanne näkyy paperimarkkinoilla. Uutiset syyskuulta ovat Pohjois-Amerikassa sävyltään vaihtelevia.

Ilmoille on joka tapauksessa kuulunut enemmän myönteisiä uutisia, mutta tätäkään ei voida pitää varmana kehityssuuntana.

Elokuinen paperintuotanto Euroopassa oli 5,3 prosenttia jäljessä viime vuoden määristä. Tällä hetkellä monien paperitehtaiden käyttöaste pysyy alhaisena.

ANTTI HIRSAHO

Vettä hylkivää puuta mäntyöljyllä

Käsittely 140-asteisella mäntyöljyllä muuttaa puun vettä hylkiväksi, mutta lujuus kärsii jonkin verran, ilmenee Metsäntutkimuslaitoksen ja Ekopine Oy:n tutkimuksesta.

Käsittelyn vaikutusta puun lahonkestävyyteen tutkitaan vielä pitkäkestoisissa lahotuskokeissa. Jos mäntyöljyllä käsitellyn tolpan päät voidaan suojata, lahottajasienet tuskin pääsevät kasvamaan.

Tutkijat arvelevat lujuuden heikkenemisen johtuvan kuumuuden aiheuttamista vioista puun rakenteessa. Pyöreiden tolppien murtolujuus heikkeni enimmillään 40 prosenttia, nelisahattujen tolppien 30 prosenttia käsittelemättömään puuhun verrattuna.

Tutkimuksen taustalla on halu kehittää myrkytön ja helposti kierrätettävä vaihtoehto kuparisuolalla painekyllästetylle puulle. Mäntyöljy on selluteollisuuden sivutuote. Sitä on käytetty puunsuoja-aineena jo pitkään, mutta teollisen mittakaavan mäntyöljykyllästyksen tutkimus aloitettiin vasta 1990-luvun lopulla.

MT

Ääni suomalaisesta metsästä

”Suomen Metsäyhdistys ei osallistu poliitikkojen lobbaamiseen mutta kertoo tarvittaessa koko metsäalan mielipiteen”, toiminnanjohtaja Juhani Karvonen sanoo.

KIMMO HAIMI

Vuoden metsävaikuttajaksi valitun Juhani karvosen harrastukset vakuuttavat metsäisyydellään. ”Metsästys, marjastus, sienestys, hiihto ja nikkarointi”, hän luettelee. Lisäksi seurana kulkee saksanseisoja Meppi.

Suomen Metsäyhdistys (SMY) tiedetään Metsäpäivistä ja Päättäjien Metsäakatemiasta. Metsävisakin ehkä tunnetaan. Mutta mitä tuo 135 vuotta toiminut järjestö muuten tekee?

”SMY on koko metsäalan yhteistyöjärjestö. Se viestii yhteiskunnalle, mitä alalla tapahtuu”, järjestön toimintaa vuodesta 1991 johtanut **Juhani Karvonen** vastaa.

Järjestö pitää huolen, että valtakunnan päättäjien, tiedotusvälineiden ja koulujen metsätietämys on ajan tasalla.

”Harvoin otamme mihinkään kantaa. Lobbaus on etujärjestöjen tehtävä”, Karvonen toteaa.

Kuitenkin SMY toimii koko metsäalan yhteisenä äänitorvena, jos alan mielipidettä kaivataan esimerkiksi opetussuunnitelman laadinnassa.

SMY on myös tiedotuskanava ulkomaille. Noin 10 vuotta sitten perustettu forest.fi-sivusto tarjoaa ensisijaisesti englanninkielisiä uutisia Suomen metsistä. Lisäksi yksi työntekijä tutkailee päätyökseen kansainvälisiä metsäasioita.

”Keskitymme niihin tehtäviin, mistä on koko alalle eniten hyötyä. Ei esimerkiksi MTK:lla ole aikaa tehdä kattavaa nuorisotyötä metsäalan maineen hyväksi”, Karvonen havainnollistaa.

Vanhentuneiden käsitysten tomutusta

Nuorisotyöhön järjestö onkin viime vuosina satsannut näyttävästi. Tukkilaisnäytösten sijaan käyttöön on otettu kanavat, joita nuoret nykyisin käyttävät – verkkosivut, blogi, Facebook ja Twitter.

SMY:llä on jo kaksi vuotta ollut käynnissä tulevaisuuteen katsova Metsä puhuu -hanke. Se välittää sekä metsäalalla työskenteleville että opintojaan suunnitteleville nuorille totuudenmukaista tarinaa alan mahdollisuuksista.

Pirteällä grafiikalla höystetyille sivustoille on koottu videoita, joilla pääsevät ääneen niin puuseppä, metsäkoneen suunnittelija kuin lakimieskin.

Karvosen mukaan monilla on metsäammattilaisesta varsin historiallinen käsitys, jota koetetaan nyt tuulettaa.

”Nuorten yleisin käsitys oli yksin, syvällä metsässä toimiva, yli 50-vuotias mies.”

Vuonna 2009 nuorille tehdyn asennetutkimuksen mukaan usko metsäsektoriin oli tippunut, mutta Karvosen mukaan mielikuva ei vastannut todellisuutta.

”Kapasiteettia on suljettu vain 10–15 prosenttia, tehtaiden alasajoa on liioiteltu”, hän sanoo.

Uusin, viime keväänä tehty tutkimus osoittikin luottamuksen palautumista.

Myös metsäalalla työskentelevien on itse uskottava alansa tulevaisuuteen, hän painottaa. Vakavilla naamoilla ei myydä myönteistä tarinaa.

Missä mennään kehitystyössä?

Monipuolisista metsän tuotteista Karvonen puhuu mielellään. Eikä hän ole ainoa.

Vuonna 2006 mittava joukko nimekkäitä virkamiehiä ja metsäteollisuuden johtajia allekirjoitti tutkimusstrategian, jonka tavoite oli tehdä Suomesta maailman johtava metsäalan osaamiskeskittymä vuoteen 2030 mennessä.

”Vuonna 2030 suomalaisten metsätuotteiden ja -palveluiden arvo on kaksinkertaistunut nykyisestä. Puolet arvosta tulee tuotteista, joita ei tänään valmisteta”, strategia alleviivasi.

Näillä sanoilla SMY avaa marraskuun alussa Helsingin Messukeskuksessa järjestettävät Metsäpäivät.

”Tilannepäivitys on paikallaan. Missä vaiheessa kehitystyö on? Onko tavoite saavutettavissa?” Karvonen kysyy.

SUVI NIEMI

Metsävaikuttaja kiittää alaisiaan

OP-Pohjola valitsi **Juhani Karvosen** toukokuussa Vuoden 2012 metsävaikuttajaksi. Valintaraati kiitteli Karvosen johtamaa Suomen Metsäyhdistystä ansiokkaasta kouluyhteistyöstä sekä huippusuosion saavuttaneesta Päättäjien Metsäakatemiasta.

Mies itse on kunnianosoituksesta hämillään. ”Ehkä se kuuluu tähän ikään, että saa kaikenlaisia palkintoja”, 61-vuotias toiminnanjohtaja hymyilee.

Karvonen pokkasi vastikään myös MTK:n valtuuskunnan kultaisen ansiomerkin.

Suurimmiksi saavutuksikseen viime vuosina Karvonen katsoo oman joukkueensa luotsaamisen huippukuntoon.

”SMY:n tehtävä on kirkastunut ja tänne on saatu haalittua osaavia ihmisiä. Työntekijämme ovat hyvin sitoutuneita”, hän kehuu.

Metsäalalle lisää haluttuja työpaikkoja

Ennen eläkevuosiaan Karvonen aikoo vielä pitää huolen, että Metsä puhuu -hankkeen periaatteet jalkautetaan käytäntöön. Se tarkoittaa, että metsäalan yritykset ja järjestöt profiloituvat halutuiksi työpaikoiksi.

”Esimerkiksi konsulttiyritykset ovat selkeästi ilmoittaneet, että he haluavat parhaat opiskelijat. Metsäalan pitäisi toimia samoin”, Karvonen sanoo.

Metsävaikuttajan neljästä lapsesta kukaan ei ole päätynyt metsäiseen työpaikkaan, mutta sukutila Halsualla kokoaa lapset serkkuineen keväisin puunistutushommiin.

Karvosen ja hänen agronomivaimonsa elämään kuuluvat myös kuusi lastenlasta sekä karkeakarvainen saksanseisoja Meppi.

SUVI NIEMI

SUOMEN METSÄYHDISTYS

Metsän käyttäjien kattojärjestö

Suomen metsäyhdistys perustettiin vuonna 1877. Kimmokkeena oli huoli metsien heikosta tilasta.
Yhdistys rajasi toimintaansa ja oli mukana perustamassa ammattiyhdistyksiä, Tapiota ja Metsäntutkimuslaitosta.
Henkilöjäsenyys lopetettiin vuonna 1941.
Nykyisin jäseniä on 49. Niistä suurimpia ovat Metsäteollisuus ry, MTK ja Metsähallitus. Harrastus- ja ammattijärjestöistä mukana ovat esimerkiksi Suomen Latu, Partiolaiset, Metsäalan Asiantuntijat ry sekä Biologian ja maantieteen opettajien liitto.
Toimintaa rahoittavat Suomen Metsäsäätiö, maa- ja metsätalousministeriö sekä jäsenet. Hankkeisiin haetaan rahaa esimerkiksi EU:lta.

METSÄSTÄ LYHYESTI

Komatsu irtisanoo Uumajasta

Komatsu Forest aikoo irtisanoa Uumajan tehtaaltaan 35 henkilöä, joista osa on määräaikaisia. Viime vuonna vähennettiin talosta 60 työntekijää. Syy irtisanomisiin on tilausten väheneminen.

Kaarnakuoriaiset leviävät Ruotsissa

Lehtikuusta syövä kaarnakuoriainen on asettunut eteläisimpään Ruotsiin Skoonen seudulle, tiedottaa Ruotsin metsäviranomainen.

Kevään ja kesän aikana tehdyissä inventoinneissa feromoniansoista löydettiin 199 kuoriaista seitsemästä eri paikasta Skoonessa. Inventoinnin tekivät metsäviranomainen, maatalousyliopisto sekä maa- ja metsätalousministeriö.

90 prosenttia kuoriaisista löytyi samalta alueelta, joten ne eivät vielä ole levittäytynyt laajalle.

Leviämisen estämiseksi suositellaan, että metsänomistajat eivät varastoi halkaisijaltaan yli 5-senttisiä lehtikuusia metsässä heinäkuun 1. päivän jälkeen.

Kiinan puun tuonti vähenee

Pyöreän puun ja sahatavaran tuonti Kiinaan on vähentynyt lähes viidenneksen alkuvuodesta. Tuonti on vähentynyt ensisijaisesti Venäjältä ja Yhdysvalloista amerikkalaisen uutiskirje Wood Resource Quarterlyn mukaan.

Tuonnin arvo tammikuusta elokuuhun oli 3,3 miljardia dollaria. Pyöreän puun tuonti väheni 17 prosentilla ja sahatavaran viidellä prosentilla.

Syynä havupuun ja -sahatavaran tuonnin hiipumiseen on vähentynyt rakentaminen.

Norra tekee tappiota

Pohjois-Ruotsin metsänomistajien järjestö Norra Skogsägarna on tehnyt isot, yli 7 miljoonan euron tappiot alkuvuodesta, kertoo ATL-lehti.

Konserni on jo aiemmin ilmoittanut säästösuunnitelmasta, jonka tavoitteena on vähentää kuluja yli 3 miljoonalla eurolla. Norra arvioi, että metsäalan heikko suhdanne jatkuu tulevina vuosina.

Norra tuottaa noin 400 000 kuutiometriä sahatavaraa, josta noin 160 000 kuutiometriä on jatkojalostettua. Pylvästehdas tuottaa noin 60 000 pylvästä vuodessa.

Yli neljä viidestä taimikosta kelpasi

Ruotsin taimikoista ylitti 82 prosenttia metsänhoitolain tason, ilmenee viranomaisten tarkastuksista. Osuus oli vielä vuonna 2000 vain 73 prosenttia. Eniten oli korjaamisen varaa luontaisen uudistamisen taimikoissa.

Kantohinnat lievässä nousussa

Kelirikkoleimikoihin siirtyminen on kääntänyt kantohinnat lievään nousuun. Samalla ostomiehet ovat ryhtyneet entistä valikoivimmiksi.

Puukauppoja on solmittu syksyllä viimevuotista vähemmän. MTK:n tutkimuspäällikkö **Erno Järvinen** arvioi, että metsäteollisuus saa silti tarvitsemansa puut.

Alkuvuonna puukauppa kävi syksyä ripeämmin. Silloin metsäteollisuus pystyi kasvattamaan kuitupuuvarastojaan, mikä on heijastunut puun kysyntään syksyllä.

Yksityisillä sahoilla on tarvetta tukista. Aikaisin tullut kelirikko kiristää niiden puuhuoltoa. Jos sateet jatkuvat, hyvätkin metsätiet alkavat pettää eivätkä metsäpohjat kanna korjuukoneita.

Vauhti hiipui heinäkuussa

Metsäntutkimuslaitoksen mukaan puukaupan vauhti hyytyi kesäkuun jälkeen. Heinä–syyskuussa puukauppoja on solmittu noin kolmanneksen viimevuotista vähemmän.

Viime viikolla metsänomistajat myivät Metsäteollisuus ry:n jäsenyrityksille 646 085 kuutiota puuta.

Tammi–syyskuun puukaupan määrä nousi 20,3 miljoonaan kuutiometriin. Parannusta viime vuodesta tuli 15 prosenttia. Määrä jäi silti edellisen kymmenen vuoden keskiarvon alle.

Syyskuussa metsäteollisuus maksoi puusta suunnilleen samaa hintaa kuin elokuussa. Viime vuoteen verrattuna ostajat tarjosivat tukista 3–6 prosenttia heikompia hintoja. Kuitupuun hinta oli puolestaan painunut 2–8 prosenttia.

Tukin hinta nousussa

Syksyn edetessä tukin kantohinnat ovat lähteneet nousuun. Syyskuun alun jälkeen mäntytukki on kallistunut eurolla, viime viikkoon päättyneellä neljän viikon jaksolla siitä maksettiin 55,6 euroa kuutiolta.

Kuitupuun hinnan nousu on jäänyt pienemmäksi.

Harvennushakkuilla mäntykuitupuusta on maksettu syksyllä 15 euroa kuutiolta.

Metsäntutkimuslaitoksen tilasto kattaa noin yhdeksän kymmenestä kuitupuukuutiosta. Tukin osalta tilastoon kirjautuu noin kolme kuutiota neljästä, sillä itsenäisten sahojen ostot puuttuvat tilastosta.

JARMO PALOKALLIO

Puun hinnat 17.9.–14.10.2012

Lähde: Metsäntutkimuslaitos

Alue	Mäntytukki	Kuusitukki	Koivutukki	Mäntykuitu	Kuusikuitu	Koivukuitu
	Euroa/m³ (alv 0 %)					
Kantohinnat, päätehakkuut						
Etelä-Suomi	55,5 ↑	54,4 ↔	42,0 ↑	16,3 ↑	19,0 ↑	16,8 ↑
Keski-Suomi	56,0 ↔	55,3 ↔	41,7 ↑	17,7 ↑	19,6 ↔	17,6 ↑
Savo-Karjala	55,1 ↑	53,5 ↔	43,0 ↑	17,6 ↔	18,4 ↔	17,5 ↔
Kymi-Savo	56,9 ↑	54,6 ↔	44,8 ↑	17,5 ↑	19,4 ↔	17,3 ↑
Etelä-Pohjanmaa	55,8 ↑	54,0 ↑	36,7	18,5 ↑	18,7 ↑	18,2 ↑
Kainuu-Pohjanmaa	53,4 ↔	53,0 ↔	–	18,8 ↓	18,6 ↔	18,7 ↔
Lappi	50,6 ↔	50,4 ↑	–	19,4 ↑	–	18,7 ↑
Koko maa	**55,6 ↑**	**54,4 ↔**	**43,0 ↑**	**18,0 ↑**	**19,0 ↔**	**17,9 ↑**
Kantohinnat, harvennushakkuut paitsi ensiharvennukset						
Etelä-Suomi	49,2 ↑	48,3 ↔	38,7 ↑	14,5 ↑	16,0 ↑	14,1 ↑
Keski-Suomi	48,0 ↔	47,1 ↑	37,9	15,0 ↔	16,3 ↑	14,7 ↑
Savo-Karjala	48,1 ↔	46,1 ↓	38,3 ↑	15,0 ↓	15,4 ↓	14,2 ↓
Kymi-Savo	50,4 ↑	47,4 ↔	39,1 ↑	15,6 ↑	16,3 ↑	13,9 ↑
Etelä-Pohjanmaa	45,2 ↑	–	–	14,8 ↑	14,6 ↓	14,9 ↑
Kainuu-Pohjanmaa	46,4 ↔	45,3	–	14,4 ↓	15,0 ↑	13,6 ↔
Lappi	46,3 ↑	–	–	14,1 ↓	–	12,6
Koko maa	**48,7 ↑**	**47,3 ↔**	**38,5 ↑**	**15,0 ↑**	**16,0 ↑**	**14,2 ↑**
Hankintahinnat, kaikki hakkuut						
Etelä-Suomi	57,8 ↑	56,7 ↓	45,9 ↓	29,3 ↓	31,5 ↓	31,1 ↔
Keski-Suomi	58,7 ↑	54,0 ↔	–	29,4 ↑	30,5 ↔	30,0 ↔
Savo-Karjala	56,2 ↓	55,6 ↔	45,6 ↓	29,8 ↔	30,0 ↑	30,5 ↑
Kymi-Savo	56,9 ↓	55,5 ↓	48,8 ↑	29,9 ↓	30,4 ↓	30,0 ↓
Etelä-Pohjanmaa	53,1 ↓	52,5 ↓	–	29,1 ↓	29,9 ↓	29,7 ↔
Kainuu-Pohjanmaa	57,2 ↔	56,1 ↑	–	29,2 ↓	28,4	30,8 ↑
Lappi	58,0 ↑	–	–	30,0 ↑	–	30,7 ↑
Koko maa	**56,9 ↔**	**55,6 ↓**	**46,5 ↓**	**29,5 ↔**	**30,7 ↓**	**30,5 ↔**

Hintojen muutos jaksolta 6.8.–2.9.2012: ↑ = noussut ↓ = laskenut ↔ = pysynyt ennallaan (±1 %)